

Velike ali majhne občine ?

V Domoljubovem Gospodarju številka 12 je razpravljajl gosp. J. L. o majhnih in velikih občinah.

Ne strinjam se povsem z njegovimi izjavami, ker ne loči hribovskih občin od dolinskih. Hribovske občine imajo obsežna zemljišča z redko naseljenim ljudstvom. Nimajo takih prometnih sredstev kakor v ravninah, še manj pa vsakovrstnih vozil (železnic, cestá itd.). Že zdaj ima hribovec daleč do župana, a če se združi z drugo občino, bi imel znabiti 15 km ali še dalje.

Po teoriji gospoda pisatelja bi ostalo neokrnjenih občin v ljubljanskem okraju od 36 občin le 10, v kranjskem od 21 občin le 11 in tako dalje drugod.

Najbolj pametno bi bilo, da ostanejo hribovske občine take, kakor so, če le je mera njihovih zemljišč 3000 ha in ne manj kot 1000 prebivalcev.

Pač pa se v ravninah lahko združijo občine, ker so ljudstvu na razpolago vsa prevozna sredstva in dobre komunikacije.

Kar pa g. pisatelj govori o občinskih sejah, da se vrše v navadnih kmečkih hišah in vpričo nepoklicanih ljudi, to ne spada k združitvi občin. Oblastni odbor lahko z ukazom izvrši, da mora imeti vsaka občina primerno sobo za občinsko pisarno, kamor bi ne prihajali nepoklicani ljudje. Sicer pa morajo biti občinske seje javne in interesentom pristopne ter sme ljudstvo zvedeti, kar se sklepe in govori. Le v zelo izrednih slučajih smejo biti seje tajne.

Kar pa g. pisatelj omenja o možeh v malih občinah, to ni resnično. Vsaka občina ima gotovo nekaj pametnih mož.

Moj sklep bi torej bil:

Na ravnem in dolinah naj bi občina štela 2000 duš;

v hribih naj bi bila merodajna mera zemljišča 3000 ha in vsaj 1000 duš za občino. J. T.

Direktni davki in občinske doklade.

V odlokih o rešitvah občinskih proračunov so bile opozorjene občine, da bo po novem zakonu o direktnih davkih dohodek od občinskih doklad k tem davkom višji nego po dosedanjem davčnem predpisu. — Razumljivo je, da je nastalo med občani in prebivalstvom v obče precejšnje razburjenje, ker se je iz navedenega pristavka v uradnih odlokih moglo sklepati, da bodo davki po novem zakonu višji nego so bili po starem davčnem zakonu.

S tem vprašanjem se je bavil na svoji seji dne 21. marca t. l. tudi odbor Županske zveze v Ljubljani ter sklenil, da naj se dobi od merodajnih oblastev avtentično pojasnilo, kako je mišljen navedeni pristavek v rešitvah občinskih proračunov.

Da ne bo razburjanja, naj priobčim o stvari nekaj pojasnila.

Ko so se prirejela navodila občinam glede sestavljanja proračunov, še nikdo ni bil na jasnem, kakšna bo podlaga direktnih davkov za občinske doklade. Teža ni vedela točno niti finančna delegacija, niso vedeli davčni uradi, in seveda tudi ni mogel vedeti oblastni odbor. — Govorilo se je pač, da bodo poedine vrste davkov višje od sedanjih. — Ker se je dalo domnevati, da se bodo v letu 1929. pobirale občinske doklade že po predpisu novega davka na ta način, da bi se pobirale do končnoveljavnega predpisa na pod-

legi dosedanje višine in bi se izvršil obračun po končnem predpisu ter bi bil v nekaterih (toda le v nekaterih!) občinah v tem primeru dohodek res nekaj višji, se je zato ustavilo tisto besedilo v tiskovine za rešitve proračunov. — Po veljavnih predpisih bi namreč občine ne smele porabiti višjih dohodkov preko proračuna za tekoče potreščine.

Vsi pomisleki pa so postali odveč, ker je bilo kesneje odrejeno, da se bodo pobirale vse občinske — kakor tudi doklade vseh drugih samoupravnih edinic na podlagi zadnjega davčnega predpisa, to je predpisa za 1928. leto. — Županstva vedo torej že sedaj točno, koliko smejo pričakovati za letos doklad od direktnih davkov. — Ob tej priliki naj omenim, da po ustnih poizvedbah direktni davki po novem davčnem zakonu sploh še niso določeni in predpisani, ker je to fizično in teh-

nično nemogoče. — Vendar pa se more pričakovati, da bo za odmero občinskih doklad za 1930. leto že merodajen novi davčni predpis.

Kakor rečeno — doslej še niso znani rezultati davčnih predpisov po zakonih o neposrednih davkih. Na zemljiški davek upamo, da vsaj zvišanja v primeri s sedanjim ne bo. Po dobljenih pojasnilih od avtoritativne strani pa mislim, da ni treba prikrihati, da utegnejo biti — sicer ne na splošno, ampak za nekatere stranke višji predpisi na rentnini, zgradarini in pridobnini (obči pridobnini — na obrtnem davku, zlasti pa na posebni pridobnini). — Iz tega izhaja, da se ljudstvu splošnega zvišanja vseh davkov ni treba bati, da pa tudi občine v obče ne smejo računati niti v prihodnje na kake višje dohodke od doklad k direktnim davkom. — Vse je zaenkrat še zavito v precejšnjo temo. Treba je torej samo — čakati.

Z vinarskega kongresa v Krškem

Vinarsko društvo za Slovenijo je priredilo v dneh 25., 26. in 27. maja t. l. v Krškem prvi vinarski kongres z občnim zborom društva in poučnim izletom na Bizeljsko.

Dne 25. maja zvečer se je vršila v hotelu Gregorič seja glavnega odbora vinarskega društva in delegatov podružnic. Navzočih je bilo 22 odbornikov in delegatov. Obravnavale so se zadeve, ki se naj sprejmejo na občnem zboru.

Dne 26. maja ob 10 je otvoril predsednik vinarskega društva prvi vinarski kongres in občni zbor v dvorani hotela Gregorič ob lepem številu okoli 150 navzočih vinogradnikov iz vseh predelov vinorodne Slovenije in raznih zastopnikov.

Nato sta sledila aktualna referata o bodočem trsnem sortimentu Slovenije. Za ljubljansko oblast je podal

tozadevni referat višji kletarski nadzornik g. Fr. Gombač. V njem so točno določene sorte in podlage kakor tudi številčno razmerje med modrimi in belimi sortami za posamezne vinarske okoliše ljubljanske oblasti, tako da je to vprašanje za ljubljansko oblast rešeno.

Za vinogranske razmere v mariborski oblasti je poročal o temeljnih smernicah za določitev trsnega sortimenta v mariborski oblasti g. ravnatelj Žmavc. Ves referat izveni v tem, da se naj obnavljajo v bodoče vinogradi le v izrazitih vinogradnih legah in zemljah, vinogradi v ravnini naj izginejo, posadijo naj se le takšne sorte, ki dajo kvalitetno vino, sposobno za izvoz, direktno rdeče sorte, kakor je šmarnica, pa se naj čimprej iztrebijo iz naših vinskih gor.

Nato so se predložile in sprejele sledeče resolucije:

I. Da se čim prej uzakoni in izda nov vinski zakon s pravilnikom ter

uvele strogo kletarsko nadzorništvo.

II. Da se trošarinski zakon omili in znatno zniža sedanja trošarina na vino.

III. Da se nudijo vinogradnikom za obnovo vinogradov brezobrestna posojila od strani države ali samouprave in cena posojila potom uzakonjenih kreditov pri Privilegirani Agrarni banki kakor tudi potom denarnih zadrug.

IV. Da se sestavi stalna sortimentna komisija, ki vodi nadzor nad sortami, ki se zasajajo, in je vinogradnikom pri obnovi stalna svetovalka.

V. Da se posveti združnemu vnovčevanju vina čim večja pažnja.

VI. Da se odpravi uvozna carina na modro galico in žveplo.

Ob 14 se je nadaljeval občni zbor Vinarskega društva.

Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je društvo poleg številnih tekočih zadev reševalo tekoča vinarška vprašanja, kakor je viničarski red za mariborsko oblast in nov vinski zakon s pravilnikom. Na koncu leta 1928. je štelo društvo 1486 članov, kar je za tako važno strokovno in stanovsko društvo z ozirom na obširno slovensko vinogradništvo mnogo premalo. Vendar pa se razvija društvo ugodno in prav zadovoljiv je tudi letni računski zaključek. Društveno glasilo »Naše gorice« je postalo priznan strokovni list tudi izven mej Slovenije. Za tekoče poslovno leto se je odobrila članarina v isti višini kakor lani t. j. za tuzemstvo 30 in za inozemstvo 40 Din. Sklenilo se je, da se bo vršil prihodnji občni zbor z vinarskim kongresom v Ljutomeru v drugi polovici maja. Z ozirom na razvoj društva so se morala spremeniti v nekaterih točkah društvena pravila.

Dne 27. maja se je vršil izlet na Bizeljsko z avtomobili iz Brežic. Ob krasnem solnčnem vremenu so si izletniki ogledali bizeljsko graščino z zanimivim starinskim gradom, njene

vzorne vinograde, nadalje vinograde dr. Slavika, Janežiča i. dr. Splošno se je opazilo, da so bizeljski vinogradi vsled zimskega mraza mnogo manj trpeli kakor vinogradi v severnejših predelih Slovenije. Po družabnem sestanku z bizeljskimi vinogradniki v gostilni g. Pečnika so se ob 16 izletniki vrnili v Brežice na vlak.

Poletno gnojenje hmeljnikov.

Naši hmeljarji so dosedaj v splošnem zadovoljni s razvojem hmeljskih rastlin, ker je dovolj toplote in dežja. Tudi škodljivcev še ni ravno preveč, da bi se jih treba otepati z vsemi silami, kakor je bilo to nekajkrat v minulih letih. Vzlic temu pa to ugodno stanje hmeljnikov ni povsod, ampak od marsikod prihajajo vesti, da se hmeljska rastlina ne razvija tako povoljno, kakor bi bilo želeto in pričakovati z ozirom na letošnje ugodno vreme.

Kaj pa je temu vzrok? Težko je sicer uganiti, kje ta pravzaprav tiči, vendar je največja verjetnost ta, da si rastline ne morejo pomagati, ker so preveč trpele po hudi zimi, in drugič, ker nimajo na razpolaganje dovolj lahko raztopnih hranilnih snovi. Da je drugi vzrok bolj verjeten, je bolj verjetno, ker opazimo hmeljnike, ki so dobro razviti, zraven pa take, v katerih trte na noben način ne kažejo fiste rasti kakor sosedove. Tu je edini vzrok pomanjkljiva prehrana.

Hmeljar je sicer storil svojo dolžnost pri pomladnem obdelovanju hmelja ter ga precej pognojil s hlevskim gnojem. Ta pa ni bil tako vležan in razkrojen, da bi že v začetku rasti mogel nuditi hmelju dovolj hrane, zato rastline gladujejo vzlic zadostnemu gnoju v zemlji.

V tem primeru pomaga samo lahko raztopljiva dušičnata hrana, ki je potrebna za razvoj trt in listov. Tako dušičnato hrano nudi izmed umet-

nih gnoju samo čilski soliter. Ta vsebuje dušik v obliki solitrne kisline, ki se v zemeljski vlagi hitro raztopi in jo rastline tudi takoj vsrkajo. Dušik v rastlini pa pomnoži predvsem klorofilna zrna v zelenih delih, ki postanejo zato bolj temno zeleni. Čim več klorofila ali zelenila je pa v listih, tem živahnejše se vrši usnavljanje in s tem tudi rast. Tako opazimo po gnojenju s čilskim solitrom, da postanejo hmeljne rastline bolj temno zelene in se bujneje razvijajo. Čim hitreje se pa hmelj v mladosti razvija, tem bolj se okrepi in temveč in krepkejših kobulj pozneje nastavi. Uspeh poletnega gnojenja hmelja s čilskim solitrom se torej tudi pri pridelku in sicer kakovostno kakor tudi glede količine.

Vendar tudi s tem gnojilom ne smemo pretravati. Na oral potrosimo 50 do 80 kg solitra in sicer po vsem hmeljniku in ne samo k rastlinam. Dež ga raztopi in spravi k koreninam, ki ga slastno vsrkajo in kmalu bujno razvijajo. — Hmeljarji imajo že davno izkušnje, da se jim je to gnojilo vedno bogato izplačalo.

Kupčija z lesom v Sloveniji I. 1928.

Promet v lesni stroki v preteklem letu je bil zelo zadovoljiv in je zabeležiti znatno izboljšanje tako glede kakovosti blaga kakor glede množine. Lesna industrija se je prilagodila zahtevam inozemstva tako glede mer, obdelave in tudi kakovosti izdelkov, zato je vse blago šlo gladko izpod rok. Posledica tega kakor tudi lesnega kartela v Rumuniji je bilo stalno naraščanje cen. Zabeležiti je tudi nadaljni ugodni pojav, da smo se začeli osamosvajati od Italije, ki ni mogla več slediti našim cenam in ker smo vsled vpeljave nizkih luških tarif postali neodvisni od Trsta in Reke.

Mehkega rezanega lesa smo mnogo izvozili v Južno Ameriko in to

zato, ker se je naša lesna industrija prilagodila tamošnjim zahtevam po rezanju jelovine v angleških merah. Ta izvoz je šel večinoma preko Sušaka in Splita. Dober odjemalec rezane jelovine je bila tudi Grčija. — Trami, trami in bordonali so tvorili važen izvozni predmet in ravnotako brzojavni drogovi, ki jih je največ rabila Italija. Celulozni les je bil pa drag, ker se ga ni moglo toliko izvoziti, kolikor se je po njem povpraševalo.

Bukovina parjena je šla gladko izpod rok. Največ se jo je izvozilo preko Italije na Špansko, ker ima Italija z njo ugodno trgovinsko pogodbo. Proizvodnja hrastovine je pa vsled pomanjkanja okroglega lesa zaostala. Hrastove frize smo izvažali v Avstrijo, Nemčijo, Švico in Italijo. Veliko se je izvozilo železniških pragov, posebno pa drvi. Nekoliko manj je prišel v poštev plemeniti les, kakor so oreh, javor in jesen.

V splošnem smo lahko z lanskim letno kupčijo na lesnem trgu pri nas zadovoljni.

Gnojenje strniščne ajde.

Ajda je za slovenskega kmeta izredno važna zrnata rastlina, ker mu, če količkaj obrodi, nudi precej hrane za zimo in mu nadomesti pšenico in rž. Poseben pomen pa ima tudi radi tega, ker se da sejati kot drugi sadež in se na ta način zemlja bolje izkoristi. Pri pomanjkanju zemlje, vlada v Sloveniji, je to važen razlog, ker se s tem omogoči prehranjevanje gosto naseljenega prebivalstva.

Strniščna ajda ima pa prav kratko vegetacijsko dobo, to je, da zraste hitro, ocvete in dozori še pred zimo. V tej kratki dobi rasti zahteva pa obilo lahko raztopne hrane, da zamore z njo zgraditi svoje telo, nastaviti cvet in izpopolniti svoj plod. Niso pa prikladna taka gnojila, ki silijo rastlino k dolgi in bujni rasti, kakor je hlevski gnoj,

gnojnica in razna dušičnata gnojila. Po teh ajda sicer bujno raste, obilo in dolgo cvete, toda počasi zori in navadno jo zajame slana, ki jo jeseni pokonča.

Bolj prikladna so gnojila, ki pospešujejo nastavo cvetja in zoritev, da je mogoče ajdo pravočasno spraviti ž njive. V tem smislu delujeta fosforova kislina in kalij, ki ju damo ajdi v obliki superfosfata in kalijeve soli.

Superfosfat pri ajdi je že tako znano gnojilo, da ga v Sloveniji rabi že skoro vsak drugi kmet. Več se potrosi tega gnojila na ajdo, kot pa na vsa žita skupaj. Iz tega je dovolj jasno, da so se kmetje že davno prepričali o njegovi dobičkanosti pri tej rastlini. Po dosedanjih cenitvah ga gre na ajdo letno najmanj 120 vagonov. In vendar ga rabimo na hektar samo 300 kg (na joh ali oral 170 kg). Potrosi se ga ob času branja preorane njive, lahko pa tudi pred oranjem strnišča.

Nič manj važen ni kalij, ki ga nudimo ajdi v obliki 40 odstotne kalijeve soli. Kalij je potreben pri usnavljanju, toda zelo pospešuje tudi zoritev semenja. Ajda ga veliko rabi, kajti na hektar vzame iz zemlje do 53 kg čistega kalija. S kajnitom pa ne smemo gnojiti ajdi, ker je vsled svojih klorovih spojin za to rastlino pravi strup. Lesni plevel pa je dobro gnojilo za ajdo, ker vsebuje precej kalija. 40% kalijeve soli vzamemo polovico kakor superfosfata: torej na hektar 150 kg, na oral pa 80 do 90 kg.

S takim gnojenjem dosežemo navadno ugodne uspehe. Vendar nastopijo tudi tukaj izjeme, ko nam ajda iz enega ali drugega razloga ne uspeva povoljno. To se opaža posebno na bolj revnih izmozganih njivah, da nam ajda vzlic superfosfatu in kalijevi soli ne raste tako, kakor bi si to želeli. Zemlja ima pač premalo lahko raztopnih dušičnatih snovi, ki jih rastlina nujno rabi po-

sebno v začetku svojega razvoja. Brez dušika tudi ajda ne more rasti. Pa tudi hlevski gnoj ji ne more pomagati, ker se prepočasi razkraja. Rastlina pa rabi lahko topljiv dušik.

V tem primeru pomagamo ajdi samo s čilskim solitrom in sicer zadostuje v ta namen le do 100 kg solitra na hektar ali 60 kg na oral. S tem gnojilom se bo ajda v začetni rasti dovolj opomogla, da bo lahko pozneje izkoristila njej podani superfosfat in kalijevo sol ter dala zadovoljiv pridelek. Čilski soliter se potrosi po že rastoči ajdi in se njegov učinek opazi že v osmih dneh, če je v tej dobi padel dež. Ob suši ga seveda ni trositi, ker bi tedaj rastline samo osmodil.

Tako gnojenje ajde mora dati zadovoljive pridelke, predvsem pa zgodnjo zoritev semena in bogat nastavek zrnja.

Denar.

g Vrednost denarja 18. t. m. Na denarnem trgu ni opaziti v zadnji dobi posebnih sprememb, izvzemši malenkostnega dviga angleške in ameriške valute. V Curihu notira naš dinar, kakor dosedaj stalno, 9.13 centimov. Na ljubljanski blagovni borzi pa so tuje valute notirale: en angleški funt 9.13 Din, 1 ameriški dolar 56.84 Din, 1 holandski goldinar 22.88 Din, 1 nemška marka 13.57 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.93 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 belgijski belg 7.91 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din. — Z ozirom na bližajoče poletne mesece prenehava promet na borzah, kakor že navadno. Pri nakupu deviz mora pa še vedno posredovati Narodna banka, ker je na borzi premalo tujih vrednot.

g Stanje slovenskih bank koncem 1928. l. Savez denarnih zavodov v Zagrebu je izdal statistiko o stanju bank, iz katere posnemamo,

da je bilo v letu 1928. pri vseh bankah s sedežem v Sloveniji vlog 687.7 milijonov Din. V primeri s prejšnjimi leti so se vloge tudi lani dvignile. Prirastek je znašal 54.4 mil. Din napram 56.7 milijona Din v letu 1927. Čisti dobiček je ostal na višini predpreteklega leta ter je znašal 12 mil. Din napram 11.9 mil Din v l. 1927. in 13.2 mil. v l. 1926.

Cene.

g **Ljubljanska blagovna borza.** Na naši borzi je še vedno premalo zaključkov, ker so cene še vedno nestalne. Kupuje se samo za sproti v kritje dnevne potrebe. Zato tudi notirajo skoro same ponudbe, medtem ko je zaključkov le malo. Tu označene cene veljajo za 100 kg blaga pri dobavah v polnih vagonih postavljenih na vsako slovensko postajo in plačljivo v 30 dneh po dobavi blaga. Le moka se trguje franko Ljubljana. Tako se je ponujala pšenica bačka po 255.50—257.50 Din za takoj, za september 300—302.50 Din, koruza po mlevski tarifi 372.50 do 285 Din, ječmen baranjski pivovarški 68—69 kg težak, 315—317.50 Din, bački 67—68 kg, 290—292.50 Din, oves bački 275—277.50 Din, moka 0 g franko Ljubljana 370 do 375 Din.

g **Žitno tržišče.** Žitna kupčija je še vedno pod vplivom svetovnega padca cen pšenici. Vendar je v zadnjih dneh opaziti nekolikoboljšanje cen na čikaški borzi, ki so se dvignile od 105.9 na 106.9 za julijsko pšenico. Na našem tržišču pa je položaj nespremenjen. Bačka pšenica stane v Novem Sadu 207.50—210 Din na nakladalni postaji, bačka potirka 210 do 215 Din, banaška in sremska 210 do 212.50 Din. Koruza je prilično čvrsta in stane 227.50—230 Din baška, sremska in slavonska. Moka 0 g 307.5—315 Din za 100 kg.

g **Lesno tržišče.** Lesni trg je bolj miren. Promet se vrši največ v

drvah, oglju, manj v deskah, tramo-vih in drugem stavbenem lesu. Nekaj večjih zaključkov je bilo v brzo-javnih drogovich. — Precejšnje ovire so pri izvozu oglja. Navadno se to prevaža v specialnih odprtih vagonih, ki jih imamo pa le malo. Sedaj pa dodaja železnica navadne zaprte vagonne, ki ne vsebujejo 10 ton oglja, zahteva pa zato 10% poviška. To znatno podraži prevoz oglja in zmanjša našo konkurenčno zmožnost v Italiji, kamor gre večina tega blaga.

g **Hmeljsko tržišče.** V Zalcu se prodaja tranzitni hmelj neocarinenjen po 300—400 Kč. O zateškem hmelju javljajo poročila trgovcev kakor producentov, da se rastlina zadovoljivo razvija, je zdrava in precej visoka. Tudi nürnberški trg je miren. Poleg nekaj malo hallertanskega hmelja je bila prodana večja količina štajerskega hmelja po ceni 40—65 mark za 50 kg.

g **Tržišče jajc.** Cene jajc so začele stalno naraščati zaradi tega, ker produkcija nazaduje in ker so pošiljke jajc iz Rusije letos zakasnele. Ker hladilnice še niso polne, se trudijo vlagatelji, da bi jih napolnili, zato jih hitro in v velikih količinah dokupujejo. Nakupne cene so se dvignile na 1.05 do 1.075 za komad.

g **Jedilne gobe.** Po zadnjem deževju je nastopila precej močna rast gob, ki jih je polno na ljubljanskem trgu. Toda tudi že sušenih jih je mnogo, kajti do 10. junija so jih nakupili ljubljanski trgovci že do 8000 kg. Sprva so se plačevale po 90 do 105 Din. Pozneje pa je cena popustila na 85 Din in kaže sploh tendenco navzdol. Opaziti je, da se nabiranje gob v Sloveniji stalno širi in donaša precej koristi posebno revnejšim slojem. Pri zbiranju pomladanskih gob je pa treba paziti, kajti niso tako trpežne, četudi so dobro osušene kakor jesenske.

Živina.

g Živinski sejem v Ljubljani. Na ta sejem so prignali 248 konj, 35 volov, 31 krav, 18 telet in 396 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 80 konj, 2 vola, 31 krav, 15 telet in 385 prašičkov za rejo. Cene so bile naslednje za kg žive teže: voli I. 11.50 Din, II. 10.50 Din, III. 9.50 Din, krave debele 5.50—7.50 Din, krave klo-basarice 4—5 Din, teleta 15—16 Din. Nekaj klavnih konj je bilo prodanih za izvoz v Italijo. — Sejem je bil zelo živahen; posebno se je povpraševalo po prašičkih za rejo. Cene prvovrstnim volom so nekoliko popustile, za krave in teleta so pa ostale neizpremenjene.

g Mariborski živinski sejem. Dogon je znašal 17 konj, 10 bikov, 90 volov, 331 krav in 17 telet, skupaj 465 glav. Cene so bile za kg žive teže: voli 8—10.25 Din, biki za klanje 6.50—9 Din, krave 5—9 Din, mlada živina 9 Din. Prodanih je bilo 346 komadov, izmed katerih 65 za izvoz v Avstrijo 25, v Italijo 40 glav. — Mesne cene za volovsko meso II. vrste 12—18 Din za kg, telečje meso I. vrste 17—22.50 Din, svinjsko meso sveže 15—30 Din. — Promet na sejmu je bil zelo živahen in cene precej ugodne.

g Mariborski prašičji sejem 14. t. m. Na ta sejem je bilo pripeljanih 212 prašičev. Cene so bile naslednje: pujski 5—6 tednov stari komad po 100—150 Din, 7—9 tednov stari 175 do 200 Din, 3—4 mesece 325—400 Din, 5—7 mesecev 450—650 Din, 8 do 10 mesecev 700—800 Din, 1 leto 1000—1200 Din za komad. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. — Prodanih je bilo vseh 212 prašičev in bi se še več, če bi jih bilo, ker je bilo povpraševanje zelo veliko.

g Živinorejska razstava v Novem mestu. Dne 23. junija bo v Novem mestu velika živinorejska razstava za sodne okraje Novo mesto,

Trebnje in Žužemberk in sicer na sejmišču v Kandiji. Razstavljena bo goveja živina: biki in bikci, krave in breje telice dolenske enobarvne in montafonske pasme; nadalje prašiči: mrjasci in svinje požlahtnega belega domačega plemena, heševci in jorkšiči. Lepa plemenska živina bo primerno odlikovana in nagrajena. Razstava ima namen, dati kmetovalcem pobudo za vzrejo boljše plemenske živine, po kateri je zadnja leta na Dolenskem znatno povpraševanje. S to razstavo se hoče dobiti tudi celoten pregled o plemenskem materijalu, ki bo služil za podlago smotrene odbire in združnega rejskega dela v okraju. Zeleti bi bilo, da se te razstave udeleži čim več živinorejcev iz Dolenske s svojo živino. Drugi pa si naj ogledajo tam razstavljenno živino, da dobijo spodbudo za zboljšanje svoje reje.

g Stanje živinoreje 1928 l. Kmetijsko ministrstvo je izdalo statistične podatke o stanju živine 1. januarja 1929 (v oklepajih so podatki od 1. januarja 1927. Številke pomenijo tisoče glav): konji 1105 (1120), osli 104 (98), mezgi in mule 15 (15), bivoli 32 (31), goveda 3654 (3729), prašiči 2663 (2369), ovce 7722 (7736), koze 1750 (1739), čebelni panji 567 (608), perutnina 16.081 (16.279), izmed teh kokoši 13.810 (13.839).

Razno.

g Katastarski čisti donos po novem zakonu o neposrednih davkih. Komisija za ugotovitev čistega dobička za odmero zemljarine je dokončala svoje delo in ugotovila količnik, s katerim je pomnožiti prejšnji čisti donos, da se dobi novi. Ti količniki so za Hrvatsko, Vojvodino, Medjimurje in Prekmurje povprečno višji nego za pokrajine, bivše avstrijske polovice in to zaradi tega, ker je bila na Ogrskem ta lestvica mnogo nižja nego v Avstriji. Na določitev zemljarine so tam imeli velik vpliv ravno veleposestniki, zato je bila ta

tako nizka. Za Slovenijo je količnik določen na 18 za sreze Celje, Slovenjgradec in Guštanj, za vso ostalo Slovenijo pa na 20, Prekmurje 30, Dalmacija 24 izvemši Benkovac in Zadar 28 in Knin 20. Hrvatska in Slavonija po posameznih srezih od 22 do 29, Vojvodina večinoma 34. Na podlagi teh količnikov bo velikost novega čistega dohodka po pokrajinah, ki so za davčno podlago imele katastarski čisti prihod, znašal odselej: za Hrvatsko s Sremom 1171 mil. 200.866 Din, za Vojvodino 1720 mil. 81.952 Din, za Slovenijo 255 mil. 987.452 Din in za Dalmacijo 65 mil. 740.964 Din. — S tem je konečno ugotovljena davčna podlaga za zemljiški davek, ki ga bo odslej plačevati.

g Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Hmeljski nasadi se nahajajo v dobrem stanju, kakor poroča Hmeljarsko društvo v Zalcu. Rastlina se je nepričakovano hitro začela razvijati na široko, preden je dosegla višino drogov in poganja posebno v spodnjih delih obilo panog. Tu in tam se vidijo celo cvetni nastavki. Hmeljarji privezujejo še trte ter odstranjujejo zalistnike. Rahljanje zemlje in prvo ospavanje se nadaljuje. Škodljivci dosedaj še niso povzročili prevelike škode. Ostanki lanskega pridelka se le polagoma zmanjšujejo.

g Podatki iz konference Srednjeevropskega hmeljarskega urada. Minole dni se je vršila v Monakovem konferenca hmeljarskega urada, na kateri se je ugotovilo, da so izgledi letošnje letine dosedaj v splošnem ugodni. Na konferenci so bile zastopane naslednje države Nemčija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Alzacija in Poljska. Ugotovljene so bile tudi končne številke lanske letine. Svetovni pridelek je znašal lani 1,310.000 stotov, od tega zlahtnega hmelja 630 tisoč stotov.

g Stanje vinogradov v Sloveniji. V zadnji dobi je razvoj trt zelo hitro napredoval in se v marsikaterem vi-

nogradu opaža že cvetje. Pojavljajo se pa znaki peronospore, ki grozi v letošnjem letu pri nenavadno zgodnji vročini in nevihtah precej našim vinogradom. Škoda po pozebi je sedaj jasno vidna in najmanj bodo trgali tisti, ki so trte normalno rezali. — Promet z vinom je slab in se po njem prav malo povprašuje.

g Umetna gnojila in njih uporaba. Tako je naslov knjižici, ki jo je izdala delegacija proizvajalcev čilskega solitra. Vzlic temu, da rabijo slovenski kmetovalci že dolgo let razna umetna gnojila, vendar jih je mnogo med njimi, ki še nimajo pravega pojma o njih bistvu in njih uporabi. Ta drobna knjižica jim nudi kratka navodila in pojasnila o večini vprašanj, ki jih mora rešiti kmetovalec pred uporabo teh sredstev. Tako se v njej obravnava bistvo umetnih gnojil, prehrana rastline, čilski soliter in njegova uporaba, navodilo za izvedbo gnojilnih poskusov in nekaj takih zgledov. Ta knjižica bo dobrodošla vsakemu, ki se hoče poučiti o tem predmetu in se pravilno posluževati sredstev za zvišanje produkcije svoje zemlje. Tem lažje se je poslužiti naš kmetovalec, ker jo dobi brezplačno, če se pismeno obrne na Poddelegacijo proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1-II, ki podaja tudi razna pojasnila, knjižice in letake o čilskem solitru in o vseh drugih umetnih gnojilih.

Vsa Evropa potrebuje danes velikih moč in žena, z velikimi žrtvami in velikimi deli. Z vsakdanjimi malimi ljudmi brez velikih stremeljenj se danes ne moremo zadovoljiti... V tej veliki zgodovinski uri, ko je celotna kultura na tehtnici: ali-ali, moramo vsi na delo, da ohranimo človeštvu krščansko mišljenje... Hočemo vzpostaviti Kristusovo kraljestvo z močnimi rokami, velikim srcem, s hrepenenjem po žrtvah.